

Школска 2016/2017. година

Републичко такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа

Књижевна олимпијада

Први разред

Шифра: _____

1.	<p>Повежи линијама књижевне јунаке са делима у којима се они појављују. Једно дело је сувишно.</p> <table border="0"> <tr> <td>a) Меркуцио</td> <td><i>Тврдица</i></td> </tr> <tr> <td>б) Ла Флеш</td> <td><i>Декамерон</i></td> </tr> <tr> <td>в) Франческа ди Римини</td> <td><i>Божанствена комедија</i></td> </tr> <tr> <td>г) Циво Пешица</td> <td><i>Канционијер</i></td> </tr> <tr> <td>д) Федерико Албериги</td> <td><i>Новела од Станца</i></td> </tr> <tr> <td>ђ) Помет</td> <td><i>Дундо Мароје</i></td> </tr> <tr> <td>.</td> <td><i>Ромео и Јулија</i></td> </tr> </table>	a) Меркуцио	<i>Тврдица</i>	б) Ла Флеш	<i>Декамерон</i>	в) Франческа ди Римини	<i>Божанствена комедија</i>	г) Циво Пешица	<i>Канционијер</i>	д) Федерико Албериги	<i>Новела од Станца</i>	ђ) Помет	<i>Дундо Мароје</i>	.	<i>Ромео и Јулија</i>	
a) Меркуцио	<i>Тврдица</i>															
б) Ла Флеш	<i>Декамерон</i>															
в) Франческа ди Римини	<i>Божанствена комедија</i>															
г) Циво Пешица	<i>Канционијер</i>															
д) Федерико Албериги	<i>Новела од Станца</i>															
ђ) Помет	<i>Дундо Мароје</i>															
.	<i>Ромео и Јулија</i>															
2.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак из народне песме „Урош и Мрњавчевићи”, па одговори на постављене захтеве.</p> <p>„Марко сине, једини у мајке! не била ти моја рана клета, немој, сине, говорити криво ни по бабу, ни по стричевима, већ по правди Бога истинога; Немој, сине, изгубити душе; боље ти је изгубити главу, него своју огрјешити душу.”</p> <p>a) Наведене стихове казује мајка Марка Краљевића која се зове _____.</p> <p>б) Подвучи тачан одговор. Како се назива краћи говорни облик који мајка упућује сину у наведеним стиховима? БЛАГОСЛОВ, ПАРАБОЛА, ЗАКЛЕТВА, ПОХВАЛА, НАРАВОУЧЕНИЈЕ.</p>															
3.	<p><i>Еп о Гилгамешу</i> се може поделити на неколико композиционих целина. Поређај наведене композиционе целине по хронолошком реду тако што ћеш у кругове уписати одговарајуће бројеве.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <ol style="list-style-type: none"> 1. Енкидуова смрт 2. Гилгамешово путовање у подземни свет 3. Утнапиштимова прича о потопу 4. Проба са сном 5. Стицање траве бесмртности и њен губитак 6. Гилгамешово пријатељство са Енкидуом 7. Борба против Хумбабе 															
4.	<p>Напиши име и презиме аутора и књижевну врсту којој наведено дело припада.</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Име и презиме аутора</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a) „Федерико и мона Ђована” – _____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>б) <i>Новела од Станца</i> – _____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>в) <i>Тврдица</i> – _____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	a) „Федерико и мона Ђована” – _____	_____	_____	б) <i>Новела од Станца</i> – _____	_____	_____	в) <i>Тврдица</i> – _____	_____	_____			
Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста														
a) „Федерико и мона Ђована” – _____	_____	_____														
б) <i>Новела од Станца</i> – _____	_____	_____														
в) <i>Тврдица</i> – _____	_____	_____														
5.	<p>Напиши називе места (градова) у којима се одвија радња наведених дела.</p> <p>a) <i>Новела од Станца</i> – _____; б) <i>Ромео и Јулија</i> – _____;</p> <p>в) <i>Антигона</i> – _____; г) <i>Дундо Мароје</i> – _____.</p>															

6.	<p>Напиши назив народне епске песме из које је наведени стих.</p> <p>„Неста блага, неста пријатеља.” _____</p>	
7.	<p>Поређај називе књижевних дела хронолошки (на основу времена када су настали, почевши од најстаријег). Обележи их бројевима од 1 до 7.</p> <p>а) <i>Еп о Гилгамешу</i> ____; б) <i>Бој на Мишару</i> ____; в) <i>Мирослављево јеванђеље</i> ____; г) <i>Декамерон</i> ____; д) <i>Тврдица</i> ____; њ) <i>Слово љубве</i> ____; е) <i>Илијада</i> ____.</p>	
8.	<p>На линијама поред објашњења појмова напиши број назива појма на који се то објашњење односи. Један назив је сувишан.</p> <p>1. ПОХВАЛА, 2. ПРОГРАМСКА ПЕСМА, 3. КОМЕДИЈА, 4. ОДА, 5. НОВЕЛА.</p> <p>а) _____ Драмска врста у којој се на различите начине приказују комични јунаци, који својим говором, поступцима, неприлагођеношћу ситуацији и односом према другим ликовима побуђују смех.</p> <p>б) _____ Реторски и песнички текст са изразито лирским обележјем. У њему се величају врлине неке значајне личности. Писан је да би се учврстио култ владара, који је, најчешће, проглашаван за свеца.</p> <p>в) _____ Лирска песма у којој се излажу ауторова схватања функције и значаја песништва, као и стваралачка и идејна начела којима се песник руководи пишући.</p> <p>г) _____ Кратка епска форма. Карактерише је сажето приказивање значајног догађаја из живота јунака, мањи број ликова и изражена поента на крају.</p>	
9.	<p>Одреди место цезуре у стиховима из песме <i>Први поглед</i> Шишка Менчетића. Обележи цезуру усправном цртом (унутар сваког стиха). Подвуци речи које се римују.</p> <p>„ја кад бих ухићен од ове госпоје, ке образ накићен у слави вас поје.”</p> <p>Према броју слогова у стиху и врсти рима одреди прецизан назив стиха. Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) двоструко римовани дистих, б) двоструко римовани дванаестерац; в) асиметрични александринац; г) леонински дванаестерац; д) хексаметар</p>	
10.	<p>Допуни реченице правилно написаним одговорима.</p> <p><i>Божанствена комедија</i> има три целине: _____, _____ и _____ . Свака целина састоји се од 33 певања, а заједно са уводним има их укупно _____. У делу се приповеда о песниковом путовању кроз онострани свет. Дантеови водичи током путовања су римски песник _____ и _____.</p>	
11.	<p>Подвуци четири теме или мотива који су заступљени у <i>Канционијеру</i>.</p> <p>опевање првог сусрета са драгом, клонулост и кајање због Лаурине неискрености, опис Лауриног божанског изгледа, путовање у онострани свет, исповедање патње због неузвраћене љубави, разочарање у Лаурину лепоту, дубока сета због смрти вољене жене</p>	

12.	<p>На линији напиши која јунакиња из Софоклове трагедије Антигона изговара следећу реплику.</p> <p>„Не чиним ништа непоштено. Тек сам ја Неспособна да грађанима пркосим.”</p> <p>Одговор: _____</p>	
13.	<p>Напиши назив књижевног дела на основу следећег описа.</p> <p>Збирка од сто тематски разнородних новела, обједињених оквирном причом у чврсту композициону целину. Седам девојака и три младића повлачи се у вилу на ободу Фиренце, у којој 1348. године бесни куга. Настојећи да што пријатније проведу време одлучују да причају занимљиве љубавне згоде.</p> <p>Назив књижевног дела: _____.</p>	
14.	<p>Напиши називе четири стилске фигуре које откриваш у наведеним стиховима из народне песме „Марко пије уз Рамазан вино”.</p> <p>„Цар Сулејман јасак учинио, Да с' не пије уз Рамазан вино, _____ Да с' не носе зелене доламе, _____ Да с' не пашу сабље оковане, _____ Да с' не игра колом уз кадуне, _____ Марко игра колом уз кадуне _____ Марко паше сабљу оковану, _____ Марко носи зелену доламу, _____ Марко пије уз Рамазан вино.”</p>	
15.	<p>На основу понуђеног одломка откриј о ком оклеветаном јунаку се приповеда.</p> <p>„Међу војницима који су се борили беше један, веома благородан, кога оцрнише завидљивци пред господаром говорећи да је неверан. А онај, желећи да покаже како је веран, као и то да је храбар, нађе погодно време и пође ка самом врховном заповеднику, правећи се да је пребег; (Турци) му направише пролаз. Кад је био близу (султана), изненада појури и зари мач у тог ужасног и страшног самодршца. Ту и сам од њих погибе.”</p> <p>Име и презиме јунака: _____.</p>	
16.	<p>Подвуци најзаступљеније књижевне врсте у хуманизму и ренесанси. Има их шест.</p> <p>житије, љубавна песма, басна, еп, трагедија, комедија, новела, роман, дитирамб, сонет</p>	

17.	<p>Повежи објашњења из десне колоне са речима које она означавају из леве колоне, тако што ћеш на линији поред речи написати број који се односи на објашњење тих речи. Једна реч је сувишна.</p> <p>а) надахнуће _____ 1. учен, образован човек; велики зналац б) петраркизам _____ 2. књижевно дело у којем се карактеристичне, најтипичније особине језика и стила неког писца или књижевне врсте духовито имитирају тако да постају смешне в) пародија _____ 3. песнички занос; специфично стање духа које се одликује изузетном стваралачком способношћу; инспирација г) аналфабета _____ 4. угледање на Петраркин начин певања у карактеристичним темама, мотивима, сликама и особеностима његовог израза д) ерудита _____</p>	
18.	<p>На основу описа, напиши имена ликова.</p> <p>а) Скромни племић чита витешке романе, препушта се својој фантазији и губи осећај за реалност. Одлучно прихвата витешки идеал као једини смисао живота и настоји да живи у складу са таквим опредељењем. _____</p> <p>б) Добродушни, одани и племенити коњушар, који следи свог занесеног господара верујући у његову част и поштење. _____</p>	
19.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак и прецизно наведи име и презиме аутора о коме је реч.</p> <p>Рођен је у Алкали де Енарес 1547. године. Учио је хуманистичке школе у Мадриду. Често је мењао места пребивалишта. Враћајући се из Напуља у Шпанију заробили су га 1575. године турски пирати и провео је пет година у тамници у Алжиру. Стварао је у прелазном раздобљу ренесансе и барока, те његово стваралаштво носи обележја обеју епоха. Његов најпознатији роман <i>Дон Кихот</i> је после <i>Библије</i> најштампанија књига у историји.</p> <p>_____</p>	
20.	<p>Заокружи слова испред тачних тврдњи.</p> <p>а) <i>Божанствена комедија</i> је испевана у терцетима на народном италијанском језику фирентинског дијалекта. б) <i>Канцонијер</i> је песничка збирка типизираних структуре у којој је Ђовани Бокачо опевао своју љубав према Лаури, коју је први пут видео 6. априла 1327. године у Авињону. в) <i>Божанствена комедија</i> изражава Дантеово уверење да људско знање, стицано проучавањем појавне стварности, достиже највећи степен помоћу разума, али се најшири духовни видици откривају помоћу вере. г) Сонет, канцона и акростих су једини песнички облици коришћени у <i>Канцонијеру</i>. д) Употребљавајући термин <i>комедија</i>, Данте је назначаво да је дело написано у стиху, разумљивим стилем, да радња почиње тужно, а завршава се срећно. Атрибут „божанствена” употребио је Бокачо у Дантеовој биографији указујући тиме на узвишеност теме и лепоту песничког дела.</p>	

Тест прегледали: _____

Број бодова: _____

11.	опевање првог сусрета са драгом, опис Лауриног божанског изгледа, исповедање патње због неузвраћене љубави, дубока сета због смрти вољене жене	1 бод Уколико је ученик подвукао одговор који није тачан – одговор се не признаје.
12.	Исмена	1 бод
13.	„Декамерон”	1 бод
14.	анафора, (стални) епитети, епифора, антитеза (контраст), градација (Редослед навођења стилских фигура није битан. Признају се било које четири стилске фигуре.)	1 бод
15.	Милош Обилић	1 бод
16.	<u>љубавна песма, еп, трагедија, комедија, новела, роман</u> <u>(Признаје се и сонет.)</u>	1 бод (Уколико ученик/ученица подвуче и неодговарајућу књижевну врсту – одговор се не признаје.)
17.	а) надахнуће <u>3.</u> б) петраркизам <u>4.</u> в) пародија <u>2.</u> д) ерудита <u>1.</u>	1 бод
18.	а) Алфонсо Кихано (Дон Кихот) б) Санчо Панса	1 бод
19.	Мигел де Сервантес (Саведра) (Прихвата се и стара транскрипција имена.)	1 бод
20.	а), в), д)	1 бод